

Stockholm den 22 mars 2021

Kära vänner!

Detta nyhetsbrev skriver jag alldeles efter vårdagjämningen, när dag och natt är lika långa världen över. Så på norra halvklotet kan det nu bara bli allt ljusare, och ju längre norrut vi bor på jorden, desto snabbare återvänder ljuset efter en lång, kall och mörk vinter. På södra halvklotet är det precis tvärtom. Ur ett vidare perspektiv kan det då kännas som om vår värld befinner sig på en gränslinje mellan mörker och ljus där det är osäkert åt vilket håll vi egentligen går, alltså om det är vårdagjämning eller höstdagjämning. Vågar vi se fram emot ljusare tider när det gäller den pandemi som knappast lämnar någon oberörd? Även om det mesta tyder på det, får vi indikationer som pekar i en annan riktning. Nya mutationer av viruset upptäcks liksom misstänkta biverkningar av vaccin. Ovilja att följa givna restriktioner, förnekelse av virusets farlighet, egoistiska handelshinder, ryktesspridare och bedragare som försöker utnyttja de mest sårbara är andra exempel.

Jag inser att jag i tidigare nyhetsbrev varit väl optimistisk. Vi får nog vara beredda på att leva med många begränsningar genom detta virus länge än. Det innebär för fondens verksamhet att reserestriktionerna förhindrar många möjligheter att mötas för gudstjänster, kurser och undervisning. Den kurs vi förhoppningsfullt bokar in i Hong Kong i slutet av april måste exempelvis uppskjutas till nästa termin liksom andra föreläsningar här i Sverige. Samtidigt öppnas andra dörrar. Jag börjar nu se vilka stora möjligheter som trots allt ligger i att kunna nå ut via internet,

även om det gör mig ledsen att så många är utestängda från möjligheten att delta. I väntan på bättre tider gäller det dock att ta vara på varje lägligt tillfälle att överbrygga det yttre avståndet.

Många hör av sig och undrar om jag inte undervisar på internet. Svaret är att det tar lite tid att komma igång, men att jag vill försöka utveckla detta ytterligare. Jag har haft flera föreläsningar i år som åhörts av långt fler än som hade kunnat komma till en särskild plats. Därför vill jag påminna er om att jag står till förfogande om någon kyrka och församling eller utbildningsinstitution önskar fördjupning i något ämne redan nu i vår, eftersom jag hittills har ganska lite inbokad framöver.

Krokusen blommar.

Jag vill också berätta lite om vad som finns på nätet. Som exempel kan jag nämna Anderstorps församling i Småland, som jag besökt flera gånger under senare år. I februari inledde de ett studium av Markusevangeliet varje vecka och bad mig att fördjupa någon aspekt av det avsnitt som studerades den veckan. Det går bra att ta del av dessa bibelstudier, som kommer att pågå under våren. Här är länken till deras hemsida:

<https://www.svenskakyrkan.se/anderstorp/bibelstudium-over-markus-evangelium> .

Vi planerar också viss extra undervisning i samband med påsken. Information om detta kommer att finnas på samma hemsida.

Som så ofta infaller den judiska och kristna påsken i år under en och samma vecka. Eftersom det är fullmåne den 28 mars (palmsöndagen) innebär det att det enligt den bibliska kalendern är den 15 nisan, alltså judisk påskdag. Denna inleds kvällen innan med påskmåltiden. Jag kommer då att hålla en föreläsning över ämnet "Påskmåltiden i mötet mellan judar och kristna" och ställa frågan vad vi kan lära oss av denna måltid, som leder oss till hjärtat i judisk och kristen tro. Föreläsningen hålls alltså lördagen den 27 mars, kl. 18-20 via Zoom. Den som önskar delta anmäler sig till stefan.sturesson@gmail.com och får då videolänken till föreläsningen. För mera information, se

<https://stefansturessonsblog.files.wordpress.com/2021/03/affisch-israelbibeln-med-goc-c88ran-larsson-210327.jpg>

Samarbetsrådet för judar och kristna har inbjudit mig att föreläsa tisdagen den 30 mars kl. 19 över ämnet "Vem dödade Jesus?" Föreläsningen hålls på Zoom. För närmare information, anmälan och videolänk se deras hemsida:

<https://samarbetsradet.se>

Jag vill också nämna att Jesper Svartvik erbjuder oss undervisning på nätet. Som många av er säkert vet är han en av initiativtagarna till vår fond och medlem av dess styrelse. Efter flera års arbete i Jerusalem är han numera gästprofessor vid Center for Christian-Jewish Learning vid Boston College. Han har också varit stiftsteolog i Karlstad stift och har nu hållit fem miniföreläsningar i samband med publiceringen av biskop Sören Dalevis Barnens bästa bibel. Av dessa föreläsningar handlar de båda sista om Stilla veckan och påsken och är alltså särskilt aktuella just i dessa dagar. Föreläsningarna finns på följande länkar:

https://www.youtube.com/watch?v=4yss_cSwHIU&t=8s
<https://www.youtube.com/watch?v=Khlgwv-zs0>
<https://www.youtube.com/watch?v=6OpWlrdbBhA&t=37s>
<https://www.youtube.com/watch?v=LnlXo9FIM5k&t=28s>
<https://www.youtube.com/watch?v=PDgqXbWJEO8&t=10s>

Det kan också vara av intresse att Boston College numera är rankat på plats nummer sju i listan över världens främsta universitet för teologi och religionsvetenskap. Denna aktningvärda placering publicerades den 5 mars av World University Rankings. Det är inte var dag vi erbjuds att vara med på en internationell konferens på ett universitet av denna dignitet, men nu är det just detta vi erbjuds tack vare de möjligheter som nätet öppnar. Under ledning av Jesper Svartvik kommer denna konferens att äga rum under följande båda dagar: den 11 och 18 april kl. 13-16.30 lokal tid (eftersom Boston ligger sex timmar efter oss i Sverige, innebär det 19-22.30 svensk tid). Temat för konferensen är "Exploring Pre-Supersessionist Readings of the New Testament" och kommer bland annat att undersöka nytestamentliga texter som ofta tolkas som stöd för en teologi enligt vilken den kristna kyrkan ersatt det judiska folket som Guds förbundsfolk (supersessionism eller ersättningsteologi). Bland talarna finns Jesper själv tillsammans med några av världens främsta forskare i ämnet. Det är bra att anmäla sig till konferensen i god tid, och det gör man på följande länk:

Jesper Svartvik.

https://www.bc.edu/content/dam/bc1/offices/CENTER-FOR-CHRISTIAN-JEWISH-LEARNING/2021%20Corcoran%20Chair%20Conference_Announcement%20Flyer.pdf

Förhoppningsvis kan hänvisningarna ovan berika några stunder i en tid när vi endast har mycket begränsade möjligheter att samlas till gudstjänster och annan undervisning. Den moderna tekniken kan alltså hjälpa oss både att följa rådet att hålla avstånd och att i viss mån även mätta vår längtan efter att överbygga avstånd.

Det är nu ett år sedan jag för första gången hörde ordet Zoom. Det var när de som under många år i Jerusalem var mina närmaste grannar inte kunde samlas till påskmåltiden på grund av pandemin. Den judiska påskmåltiden är årets största familjemåltid, som samtidigt är en gudstjänst till åminnelse av uttåget ur Egypten. Eftersom de behandlade mig som en familjemedlem, kom jag att fira många påskmåltider tillsammans med denna stora familj med fyra generationer närvarande. När vi första gången träffades var de faktiskt fem generationer, eftersom den äldsta modern – som blev 109 år – fortfarande levde. Jag tänkte med vemod på att de nu för första gången i sitt liv inte skulle kunna fira denna måltid tillsammans, som från släkte till släkte firats i över 3000 år.

Men jag minns hur glada de ändå var över något som alltså hette "Zoom". Därigenom kunde de koppla samman de olika familjerna via datorskärm och på det sättet ändå uppleva påskens måltidsgemenskap med textläsningarna, bönerna, berättelserna, hymnerna och sångerna. Nu har jag precis fått ett nytt meddelande ifrån dem med ett ännu gladare budskap: I år kan de åter fira påsk tillsammans, eftersom hela den vuxna befolkningen nu är vaccinerad och smittspridningen har avstannat.

Det ger en mycket aktuell dimension åt befrielsens måltid: befrielse från coronaviruset!

Samtidigt är vi medvetna om att ingen sådan befrielse är fullkomlig och slutgiltig. Nya fiender i olika gestalt hotar vår existens så länge denna tidsålder varar, det må vara naturkatastrofer och svåra olyckor, förtryckare som farao, sjukdomar och död och även den fiende som bor inom oss och som också behöver besegras: själviskhet, avund, förtal, bitterhet, otro... Det är nog inte så svårt att själv fylla i den listan.

Den berömda fågelhuvudhaggadan från början av 1300-talet.

(From Wikimedia Commons, the free media repository.)

Därför står det också i Påskhaggadan – "handboken" för den judiska påskmåltiden: "Varje människa i varje släktled skall se på sig själv som om just hon dragit ut ur Egypten, som det står skrivet: 'På den dagen skall du säga till ditt barn: Detta sker till minne av det som Herren gjorde för mig då jag drog ut ur Egypten'" (2 Mos 13:8). Befrielsen är alltså något som Israels folk aldrig kan glömma utan bär med sig från släkte till släkte som något evigt närvarande. Det blir ett kollektivt minne som gör att historia och nutid ständigt möts och även formar hoppet inför framtiden. Det som Gud gjorde då, vill samme Gud göra nu, med dig och mig. På ett liknande sätt sammanfattas den kristna påskens mening och ständiga aktualitet i Lina Sandells kända psalm: "Jesus för världen givit sitt liv: öppnade ögon, Herre, mig giv. Mig att förlösa offerar han sig, då han på korset dör ock för mig." (Sv.ps. 45) Därför är det förlutna i allra högsta grad närvarande i denna måltid, och på ett analogt sätt i nattvardens måltid, som ju första gången var just en påskmåltid.

I tidigare nyhetsbrev har jag berättat om ett bokprojekt. Men även här har jag uppenbarligen varit optimistisk i överkant. Jag hade hoppats att boken skulle ha kunnat publiceras nu i vår, men det visar sig vara ungefär som med coronavaccinet: av skäl som vi inte råder över blir hela processen fördröjd. Det rör sig alltså om en samling artiklar skrivna av judar och kristna, svenskar och israeler, som ska belysa de judisk-kristna relationerna ur olika aspekter, allt i syfte att främja förståelse och fördjupning i det som skiljer och förenar oss bibliskt, historiskt, teologiskt och dagsaktuellt. Arbetet pågår för fullt och vår ambition att kunna ge ut boken så snart som möjligt står kvar, men efter att ha blivit något visare av erfarenheten bör jag nog inte ange någon bestämd tid för publiceringen.

Först och sist vill jag tacka för alla gåvor som kommit in till fonden. I mitt förra nyhetsbrev berättade jag lite om de långtgående konsekvenserna av coronapandemin för vår ekonomi. Till er som så generöst ställer upp för att vi ska kunna fortsätta vårt arbete säger jag och vår styrelse ett mycket varmt tack! Att bäras av andra är inte bara outhärligt för oss. Det betyder också en gemenskap bortom det rent visuella och materiella som tillhör livets största rikedom.

En sådan rikedom önskar vi er nu – hälsa till kroppen, näring för själen, gemenskap och glädje med era nära och kära på det sätt som är möjligt i denna tid, och så en rikt välsignad påskhögtid! Chag sameach och Glad påsk!

Med varm hälsning

Er tillgivne

P.S. Om ni vill höra av er till mig, ber jag er att göra det direkt till mig på adressen **goran.larsson@judiskkristnarelationer.se** och **INTE** genom att trycka på svarsknappen i själva nyhetsbrevet, för då hamnar ert mail i en annan box.

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer

Adress i Sverige: Sommarvägen 1, 177 61 Järfälla; tel. 0730949504

E-postadress: **goran.larsson@judiskkristnarelationer.se**

Hemsida: **www.judiskkristnarelationer.se**

PlusGiro: 195 85 45-4; Bankgiro: 5374-4249

Swish: 1230 872 424